

رامتین مونیق

رامتین مونیق با تشدید تحریم‌های اقتصادی ایران و نپذیرفتن FATF، تجارت خارجی کشور ضربه سهمگینی خورده به‌صورتی که تراز تجاری ایران برای سال‌های زیادی منفی باقی ماند. البته تداوم تراز تجاری منفی تنها یکی از آسیب‌های تجارت ایران بوده‌و وجه دیگر نیز کاهش شدیدشرکای تجاری است‌به‌صورتی که‌به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران، تخفیف‌های زیادنفی به‌چین و کلاه گل و گشاداین کشور در فروش هواپیمابر سر ایران ناشی از همین آسیب است.

در سال ۱۳۸۳ حدود ۸۰ درصد صادرات ایران به ۲۱ کشور انجام می‌شد، این رقم در سال ۱۴۰۲ تنها به ۷ کشور کاهش یافته‌است. این درحالی است که در همین بازه زمانی، الگوی جهانی به سمت افزایش تعداد کشور‌های تجاری پیشرفته که چنین تمرکز شدیدی باعث افزایش آسیب‌پذیری اقتصاد ایران در برابر تحریم‌ها و نوسانات بازارهای هدف شده‌است. گفتنی است، در شرایط تحریم، اولویت با کشورهایی است که امکان مبادله با آنها وجود دارد، نه کشورهایی که‌از نظر اقتصادی مناسب‌ترین شرکاهستند. این امر منجر به انحراف از الگوی بهینه‌تجاری شده‌است. حتی بسیاری از بازارهای سنتی ایران که‌بازحمت‌زیادایجاد شده بودند، در اثر تحریم‌ها از دست رفته‌اند. بازگشت به این بازارها پس از رفع تحریم‌ها نیز هزینه‌بر و زمان‌بر خواهد بود.

تنوع کالا‌های صادراتی بسیار کم شده‌است

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی، به بررسی وضعیت بازار گانی خارجی ایران باتمرکزبر شاخص‌های حوزه صادرات پرداخته‌است. به گزارش جماران، بررسی شاخص نفوذ بازار نیز نشان می‌دهد که از نفوذ ایران در بازارهای صادراتی چهار محصول استراتژیک سنتی ایران یعنی خرم‌خرو، فرش، زعفران و پسته کاسته شده‌است. در نهایت بررسی شاخص ماندگاری صادرات ایران نیز نشان می‌دهد که بخش زیادی از کالا‌های صادراتی ایران ماندگاری بالایی ندارند. یعنی حسب مورد با افزایش نرخ ارز توجه‌پذیری برای صادرات داشتند و مجدداً فروش‌های صادراتی خارج شدند. در یک جمع‌بندی کلی می‌توان گفت، کشور‌های کمتری طرف صادرات ایران بوده و کالا‌های صادراتی ایران نیز با بازارهای خود را از دست داده‌اند و یا اینکه نتوانستند در بازارهای جدید نفوذ کنند.

رئیس پیشین اتاق بازرگانی ایران: هر چقدر که تعداد شرکای اقتصادی کشور کاهش پیدا کند، آزادی عمل و قدرت مانور فروشندگان و صادر کنندگان کاهش می‌یابد و نتیجه این می‌شود که فروش به قیمت پایین‌تر انجام شود، جذابیت صادرات کاهش یابد و در نهایت میزان صادرات هم افت پیدا کند

گزارش

«سلاح‌ورزی» با انتقاد از محدود شدن ایران به چند شریک تجاری خاص و تن دادن ناگزیر به شرایط آنها:

سیاستگذار تجارت خارجی کشور اصلا معلوم نیست!

از نظر تنوع کالا‌های صادراتی، اگر چه تعداد اقلام صادراتی بارزش بیش از ۱۰ هزار دلار از ۱۱۲ قلم در سال ۱۳۸۵ افزایش یافته، اما این رشد در مقایسه با روند جهانی ناچیز بوده و رتبه ایران در این زمینه تنزل پیدا کرده‌است. نکته قابل توجه این است که افزایش‌های ناگهانی نرخ ارز در سال‌هایی مانند ۱۳۹۰ و ۱۳۹۷ منجر به رشد موقت تنوع صادراتی شده، اما به دلیل عدم برنامه‌ریزی بلندمدت، این روندها تداوم نیافت‌اند. تحلیل ماندگاری اقلام صادراتی در بازه ۱۱ ساله از میان ۳۹۰۹ قلم کالای صادراتی در این دوره، تنها ۲۸.۷ درصد به‌طور مداوم در فهرست صادرات کشور حضور داشته‌اند. حدود ۴۳ درصد از کالاها کمتر از ۵ سال در سیدصادراتی باقی مانده‌اند. این آمار به‌وضوح نشان می‌دهد که برنامه‌ریزی منسجمی برای حفظ و توسعه بازارهای صادراتی وجود نداشته‌است.

در کل، گزارش تازه مرکز پژوهش‌های مجلس، تصویری نگران‌کننده از وضعیت تجارت خارجی ایران ارائه می‌دهد؛ تصویری که حکایت از کاهش تنوع کالا‌های صادراتی، افت نفوذ در بازارهای جهانی، تمرکز بیش از حد بر چند شریک تجاری خاص و پایین‌بودن ماندگاری کالا‌ها در سیدصادراتی کشور دارد. در این گزارش با استفاده از شاخص‌های

مختلفی همچون تنوع، تمرکز، ماندگاری و پتانسیل تجاری، عملکرد دوازگانی خارجی ایران در دودعده اخیر بررسی شده و نتایج نشان می‌دهد که نه تنها سهم ایران از تجارت جهانی کاهش یافته، بلکه در برخی بازارهای سنتی نیز جایگاه خود را از دست داده‌ایم. در این سال‌هایی که تجارت ایران دچار افت‌وخیزهایی بوده، بسیاری از فعالان حوزه‌هایی

حسین سلاح‌ورزی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: اصلا معلوم نیست سیاست‌گذار تجارتی کشور کیست. بی‌اثر بودن نقش وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت در سیاست‌گذاری تجارتی به مجموعه‌ای از مقرراتی که بانک مرکزی وضع کرده، منجر و عملا باعث شده‌است که با تصمیماتی مثل پیمان بسیاری ومقررات سخت مربوط به رفع تعهد ارزی، دست و پای صادر کنندگان غیر نفتی بسته شود

که صادرات سنتی ایران محسوب می‌شوند، مانند پسته و فرش دستباف، به برخی سیاست‌هایی اشاره می‌کنند که مانع آنها برای ادامه فعالیت شده‌است اما از طرفی طبق گزارش مرکز پژوهش‌ها تحریم‌هایی بر محصولات و بازارهای سنتی ایران نیز موثر بوده‌است؛ و در این شرایط، چه نسبتی میان آسیب‌های تحریم و سیاست‌های داخلی می‌توان در نظر داشت؟

یک روند در آینه آمار:

تبدیل خصوصی سازی به ابزار جبران کسری بودجه طی ۲۵ سال

شده و به گفته رسانه‌های معتبر دوباره توسط دولت باز پس گرفته شده‌اند. چه می‌شود که روند خصوصی سازی بنگاه‌های دولتی در ایران آن‌طور که باید پیش نمی‌رود در مواقعی حتی شکست می‌خورد؟

در سال‌های اخیر، به‌ویژه از ۱۴۰۰ به بعد، روند تحقق واگذاری‌ها مجدداً بافت شدید همراه بوده‌است. در سال ۱۴۰۰ تنها ۱.۹ درصد از هدف‌گذاری‌ها محقق شد و در سال ۱۴۰۴ تا پایان فروردین، این رقم به صفر نزدیک شد (۰.۰۳٪). این ارقام نشان دهنده شکاف عمیق میان سیاست‌گذاری بودجه‌ای و واقعیت‌های اجرایی است. البته رقم سال ۱۴۰۴ مربوط به ماه اول سال است که بیش از نیمی از آن نیز تعطیل بوده و این رقم تا پایان سال افزایش خواهد یافت اما بررسی آن در کنار رقم سال‌های اخیر تاییدی می‌کند که نسبت عملکرد به اهداف خصوصی سازی شدیداً کاهش یافته‌است.

این چالش‌ر می‌توان به عوامل متعددی نسبت داد: مقاومت نهادهای دولتی در برابر واگذاری، ضعف زیرساخت‌های قانونی و شفافیتی، نبود ابزار فعال برای خریدارانی‌ها، مشکلات مربوط به قیمت‌گذاری و ارزش‌گذاری بنگاه‌ها، و نیز عدم اعتماد عمومی به فرآیند خصوصی سازی.

آمار مربوط به تجارت نشان می‌دهد دوران برجام که تحریم‌ها بر داشته شد یا به حداقل رسید؛ بهترین دوره زمانی برای تجارت در ۱۴ سال گذشته بوده، به‌طوری که آمار تجارت بهبود پیدا کرده و تراز تجاری کشور وضعیت مساعدتری داشته‌است

است یا وضعیت نامطلوب صنایع نیز موثر بوده‌اند؟»، پاسخ داد: قطعاً فقط تحریم‌ها عامل موثر نبوده‌است گرچه نمی‌توانیم منکر اثر تحریم‌ها و محدودیت‌های ناشی از آن در تجارت خارجی ایران بشویم. سلاح‌ورزی مطرح کرد: اگر از سال ۱۳۹۰ تا به امروز که در ۱۴۰۴ هستیم را به چهار مقطع زمانی تقسیم کنیم درمی‌یابیم که آثار تحریم‌ها بر تجارت ایران چگونه بوده‌است.

او ادامه داد: مقطع اول را از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳ در نظر بگیریم که آغاز تحریم‌های هم‌زمان شورای امنیت، سازمان ملل، ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا بوده، مقطع دوم را دوران برجام تا سال ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۷؛ مقطع سوم دور اول ریاست جمهوری ری ترامپ و فشار حداکثری یعنی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ و در نهایت دوره چهارم از ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ که به‌رغم مذاکره هم‌زمان در تحریم هم بوده‌ایم. اگر این چهار دوره را تقسیم‌بندی کنیم، برای هر یک از شاخص‌های اقتصادی از جمله تجارت خارجی، میزان صادرات، میزان واردات و تراز تجاری کشور می‌توانیم به مقایسه خوبی نسبت به آمار بلندمدت هر یک از شاخص‌ها برسیم.

این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران تأکید کرد: این مقایسه نشان می‌دهد که در سه سال برجام، آمار تجارت کشور بهبود پیدا کرده و تراز تجاری وضعیت مساعدتری داشته‌است. منظورم این است که آمار مربوط به تجارت نشان می‌دهد دوران برجام که تحریم‌ها بر داشته شد یا به حداقل رسید؛ بهترین دوره زمانی برای تجارت در ۱۴ سال گذشته بوده‌است.

سیاست‌گذار تجارتی کشور معلوم نیست!

سلاح‌ورزی درباره تأثیر سیاست‌های داخلی بر تجارت خارجی نیز اظهار کرد: واقعیت اینست که در کنار تحریم‌ها، که باعث ضعف تجارت خارجی به خصوص صادرات ایران شده، سیاست‌های داخلی هم به خصوص سیاست‌های ارزی و تداخل سیاست‌های

ارزی و پیشین اتاق بازرگانی ایران، همچنین به او تأکید بر اینکه اصلا معلوم نیست سیاست‌گذار تجاری کشور کیست، افزود: بی‌اثر بودن نقش وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت در سیاست‌گذاری تجاری به مجموعه‌ای از مقرراتی که بانک مرکزی وضع کرده، منجر و عملا باعث شده‌است که با تصمیماتی مثل پیمان بسیاری ومقررات سخت مربوط به رفع تعهد ارزی، دست و پای صادر کنندگان غیر نفتی بسته شود.

رئیس پیشین اتاق بازرگانی ایران، همچنین به مشکلات ثبت سفارش اشاره کرد و گفت: آنچه امروز در وزارت صمت در فرآیند ثبت سفارش با آن مواجهیم از محدودیت‌ها، بروکراسی پیچیده و امضای طلایی و ... مانع واردات به‌عنوان بخش مهمی از تجارت کشور، شده‌است.

سلاح‌ورزی با اشاره به اینکه تمام سیاست‌های داخلی بر تجارت کشور مشهود و قابل توجه است، در پایان خاطر نشان کرد: این محدودیت‌های ثبت سفارش از سمت دیگر باعث کمبود مواد اولیه برای تولید صادراتی کشور شده‌است.

همچنین، برنامه‌های خصوصی سازی به دلیل عدم تطابق با شرایط اقتصادی کشور، از جمله تورم، رکود و تحریم‌ها، نتوانسته‌اند از یابرداری و انسجام لازم برخوردار شوند. او س‌وی دیگر، در قوانین بودجه سالانه، دولت‌ها رقم‌های غیر واقعی بینانه‌ای برای درآمد ناشی از واگذاری‌ها تعیین کرده‌اند. این روند نه تنها با تخریب پیش‌بینی‌های غیر دقیق بلکه نشان دهنده استفاده ابزاری از خصوصی سازی برای تراز کردن بودجه‌های سالانه است.

برنامه‌های مسکنی کشور قرار گیرد تا بخشی از مشکلات در این حوزه بر طرف شود.

معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی با اشاره به اینکه تورم بخش اجاره مسکن در سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ از تورم عمومی پیشی گرفته و باعث شده‌است که اقشار کم‌درآمد، به‌ویژه در کلانشهرها، تحت فشار مضاعف قرار گیرند. او با اشاره به فصل جایجایی‌ها در نیمه دوم خرداد، تیر و مرداد هر سال ادامه داد: طبق روال سال‌های گذشته، بیشترین تورم و تغییرات بازار اجاره، دقیقاً در همین آمار رخ می‌دهد و همچنان انتظار می‌رود که نوسانی اجاره‌بها در تابستان به اوج خود برسد.

طاهر خانی در رابطه با التهاب قیمتی ناشی از فضای مجازی افزود: متأسفانه با وجود ممنوعیت قیمت‌گذاری در سایت‌ها، آگهی‌ها و قیمت‌های غیر واقعی منتشر شده همچنان در قالب بازار سازی مجازی به صورت گسترده‌ای انتشار می‌یابد. این قیمت‌ها قابل استناد نیستند و اغلب باعث تحریک بازار و شکل‌گیری انتظارات تورمی می‌شوند. نظارت مؤثر و عملی بر این فضا ضرورت نمی‌گیرد و قیمت‌ها توسط افراد مختلف و بدون ضابطه درج می‌شوند. معاون وزیر راه و شهرسازی با اشاره به سامانه «خودنویس» یادآور شد: در این سامانه، موجد و مستاجر به صورت آنلاین و بدون مراجعه به بنگاه‌های مشاور املاک و بدون هزینه اضافی می‌توانند قراردادها را ثبت و تمدید کنند. روزانه حدود ۱ تا ۱۶ هزار قرارداد جدید در این سامانه به ثبت می‌رسد که داده‌های واقعی بازار اجاره را ارائه می‌دهد.

طاهر خانی همچنین اعلام کرد: از ماه آینده، با انتشار آمار تفکیکی شهر و مناطق تهران، برای اولین بار، عموم مردم قادر خواهند بود به

خبر اقتصادی

مركز آمار: تورم سالانه در اردیبهشت ماه ۳۳.۹ درصد شد

در اردیبهشت ۱۴۰۴ نرخ تورم سالانه برای خانوارهای کشور به ۳۳.۹ درصد رسید که نسبت به همین اطلاع در ماه قبل ۰.۷ درصد افزایش یافته‌است. به گزارش ایلنا، در اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کشور به‌عدد ۳۳۶.۹ رسیده‌است که نسبت به ماه قبل، ۲.۷ درصد افزایش، نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۳۸.۷ درصد افزایش و قبل، ۳۳.۹ درصد افزایش داشته‌است. نرخ تورم سالانه کشور در اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ برابر ۳۳.۲ درصد است که دامنه تغییرات آن برای دهک‌های مختلف هزینه‌ای از ۳۳.۱ درصد برای دهک دوم، تا ۲۴.۲ درصد برای دهک نهم است، بر این اساس فاصله تومی دهک‌ها این ماه به ۱.۱ درصد رسید که نسبت به ماه قبل (۱.۴ درصد) ۰.۳ درصد کاهش داشته‌است.

یک مقام تولیدی: روند خاموشی‌ها تا ۴ سال ادامه‌دار خواهد بود

عضو کمیسیون بازار برق و بورس سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق معتقد است با ادامه روند عرضه و مصرف کنونی برق، تا ۴ سال آینده همچنان شاهد خاموشی‌های مدیریت شده خواهیم بود. به گزارش تسنیم، علی‌شاه‌محمدی افزود: همه‌بار نباید دوش تولید باشد؛ قطعا در بخش مصرف نیز باید تدابیری اندیشید و صرفه‌جویی کرد تا رشد به‌شکلی معقول اتفاق افتد. طی ۵ سال گذشته حدود ۵۰ میلیارد دلار به مصرف برق رشد داشته ولی تا سال ۱۴۰۳ ظرفیت نیروگاهی صرفاً ۲.۲ درصد رشد کرده که نشانگر عمق فاجعه‌است و همچنین با نقتاد از ساز و کار بورس انرژی گفت: عرضه و تقاضا در این بازار مملو از مداخلات دولتی بوده و ۹۰ درصد سمّت تقاضا، شرکت‌های تولید برق و شرکت‌های توزیع نیز به‌طور اختصاصی بودند ولی به دلیل سهام ممتاز شرکت توانیر، شکلی شبه دولتی به خود گرفتند و دستورات انریز از توانیر دریافت کردند.

وزیر صمت: دولت سهام خودروسازان را واگذار خواهد کرد

وزیر صنعت، معدن و تجارت برای اجرای برنامه دولت در خصوص واگذاری سهام خودروسازان تأکید کرد. به گزارش ایلنا، محمد اتابک در پاسخ به اینکه با توجه به اتفاقات اخیر بر نامه دولت در مورد واگذاری سهام خودروسازان چیست؟ گفت: دولت سهام خودروسازان را واگذار خواهد کرد. بر اساس اعلام سازمان بورس، وزیر صنعت، معدن و تجارت توضیح داد: اشکال خاصی در فرآیند واگذاری سهام خودروسازها وجود ندارد و بر نامه دولت واگذاری است.

در جلسه اخیر هیات عالی مولدسازی: ۶۲ ملک دولتی به فهرست املاک مولدسازی اضافه شد

در جلسه اخیر هیات عالی مولدسازی با مازاد بودن ۶۲ فقره ملک متعلق به ۱۲ وزارتخانه موافقت و قرار شد املاک یاد شده در فهرست املاک مازاد درج شوند. به گزارش تسنیم، هیات عالی مولدسازی در چهل و ششمین جلسه به استناد آیین‌نامه مولدسازی دارایی‌های دولت، قیمت پایه و شرایط واگذاری ۴۰ هزار متر از اراضی متعلق به وزارت راه و شهرسازی به ارزش ۱۴ هزار میلیارد ریال را به عنوان تسویه بخشی از بدهی قطعی دولت در احداث کنار گذر شمالی شهر کرج و تهاات بر پیمانکار مذکور مصوب کرد. اختصاص اعتبار فوق، با هدف افزایش بهره‌وری اموال مازاد دولتی و همچنین در راستای تکمیل یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های شهری کرج به‌منظور کاهش ترافیک در سطح استان البرز صورت گرفته‌است.

رئیس قوه قضاییه: اگر کارگزاران نظام در قاچاق سوخت شریک باشند، برخورد شدیدی می‌کنیم

رئیس قوه قضاییه با اشاره به پرونده‌های قاچاق سوخت گفت: به هیچ‌وجه قابل قبول نیست که کشور نیاز مبرم به سوخت داشته باشد، آن‌گاه اعلام شود که ۱۵ میلیارد دلار و حتی بیشتر، قاچاق بنزین و گازوئیل در کشور اتفاق می‌افتد! ما در قوه قضاییه به این موضوع ورود کرده‌ایم. به گزارش عصر ایران، محسنی‌ازاده دوشنبه ۵ خرداد، طی سخنرانی در نشست شورای عالی قوه قضاییه، با اشاره به اینکه مشخص شده برخی از این افراد دخیل و موثر در قاچاق سوخت، برخلاف برخی تبلیغات افکاتات، از طبقه محروم نیستند و دارای ثروت و مکتنت آنچنانی هستند! ادامه داد: چنانچه عواملی از کارگزاران نظام در پرونده‌های قاچاق سوخت، شریک جرم و کمک کار قاچاقچیان باشند، وفق موازین قانونی، مورد برخورد شدید قرار خواهند گرفت و به هیچ‌وجه اینگونه نخواهد بود که به سبب فی‌المثل خدماتی که پیش‌تر داشته‌اند، مود اعراض و ارفاق قرار گیرند.

لژوم بسیج عمومی برای مدیریت مصرف آب: خشکسالی بی‌سابقه در حوزه آبریز دریاچه ارومیه

رئیس حوزه آبریز دریاچه ارومیه با بیان اینکه در پی بروز خشکسالی شدید و کم‌سابقه در سال‌های ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴، حوزه آبریز دریاچه ارومیه با کاهش چشمگیر منابع آبی روبه‌رو شده‌است، گفت: تأمین پایدار آب در گرو افزایش راندمان مصرف و هم‌افزایی تمام دستگاه‌های مسئول است. به گزارش ایلنا، احمد قندهاری توضیح داد: در حال حاضر، سد‌های مهم منطقه از جمله شهید کاظمی و بکان و مهاباد که تأمین‌کننده اصلی آب شرب، کشاورزی، صنعت و نیازهای زیست‌محیطی هستند، با افت شدید حجم مخزن مواجه‌اند.